

فعالیت‌های قرآنی بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در يك نگاه

چهار گانه پژوهشی

بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در آستانه چهارمین دهه حیات خود فعالیت‌های علمی مؤثر و ماندگار و دستیابی به مرجعیت علمی بین‌المللی و تبیین و ترویج معارف مکتب نورانی اسلام و معارف رضوی به‌ویژه تعالیم و حیاتی قرآن را در کارنامه درخشان خود جای داده است. از آنجا که ارج نهادن و توجه ویژه به بازشناسی هر چه بیشتر و بهتر کتاب مقدس قرآن و کلام خدا از دیرباز یکی از دغدغه‌های آستان قدس رضوی بوده است، بنیاد پژوهش‌های اسلامی نیز با تألیف و چاپ آثار متعدد و ارزشمند در زمینه تفسیر و علوم قرآنی، عظمت این کتاب الهی را به نمایش گذاشته است. این مرکز تاکنون بیش از ۸۰ اثر با موضوع قرآن و علوم قرآنی در سطوح مختلف برای اقشار و مخاطبان گوناگون به‌منظور بهره‌مندی هر چه بیشتر جامعه اسلامی از انوار این کتاب آسمانی به چاپ رسانده و در اختیار علاقه‌مندان قرار داده است.

تحقیق و تألیف

در این بخش ۴۶ اثر و زین و تازه انتشار یافته را می‌توان به پژوهشگران علوم دینی و قرآنی معرفی کرد.

اثر نفیس و کم‌نظیر «المعجم فی فقه لغة قرآن و سر بلاغته» که تاکنون ۵۰ جلد از آن به‌زور طبع آراسته شده است، در سال ۱۳۸۴ بنابه توصیه مقام معظم رهبری عنوان «الموسوعة القرآنية الكبرى» به نام این کتاب اضافه شد. این کتاب معجم اختصاصی الفاظ قرآن کریم است. در این معجم، به بیان تعداد بسامدها و واژه‌ها و مشتقاتش در قرآن اشاره شده و در ذیل هر واژه افزون بر معنای لغوی به نصوص تفسیری درباره آن کلمه نیز پرداخته شده است؛ از این رو این معجم را می‌توان نوعی تفسیر موضوعی با محوریت اصطلاحات نیز به‌شمار آورد.

آنچه اهمیت این کتاب را برای پژوهشگران افزون می‌کند گستردگی و حجم مطالب جمع‌آوری شده از مهم‌ترین منابع لغوی ادبی و تفسیری است. ذکر مشتقات با معانی متفاوت و بیان استعمالات

قرآنی از دیگر ویژگی‌های این معجم است. جمع‌آوری و تتبع کامل از نصوص لغوی و ادبی و تفسیری مهم برای هر ماده قرآنی به ترتیب زمانی نویسندگان آن‌ها که خواننده را نیز با تطور واژه آشنایی کند. کتاب دیگر «نصوص فی علوم القرآن» در مباحث علوم قرآنی است که چهارده جلد از آن منتشر شده است. همچنین کتاب‌های «النص الخالد لم ولن یحرف ابدا»، «التفسیر البنائی للقرآن الکریم»، «دراسات فنیة فی صور القرآن»، «دراسات فنیة فی قصص القرآن»، «الاربعة فی القرآن والحديث»، «فرهنگ‌نامه قرآنی»، «شرح و تفسیر لغات قرآن از تفسیر نمونه»، «حکمت تفاوت تعبیر در آیات مشابه قرآن کریم»، «بررسی زیباشناسی تکرار در قرآن کریم»، «بررسی نسیء در قرآن و گاه‌شماری»، «بررسی ریشه‌های قرآنی و حدیثی در اعتقاد به توسل»، «روائع التشبیهات و کفتمان‌های تفسیری شیعه در کوفه» از دیگر آثار مکتوب است. همین‌طور آیات الاحکام من تفسیر التبیان، آیات العقاید، بررسی صحت و اعتبار روایات تفسیر منسوب به امام